FIŞA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	**Academia Tehnică Militară „Ferdinand I", Bucureşti**
1.2 Facultatea	**Sisteme Integrate de Armament, Geniu și Mecatronică**
1.3 Departamentul	**Inginerie a Sistemelor de Armament și Mecatronică**
1.4 Domeniul de studii	**Inginerie de armament, rachete și muniții**
1.5 Ciclul de studii	**Licență**
1.6 Programe de studii / Calificări	***Armament, aparatură artileristică și sisteme de conducere a focului***
1.7 Forma de învățământ	**IF** - Învățământ de zi, cu frecvență
1.8 Codul disciplinei	**ARM.I.PM.06**

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei				***Etică militară***			
2.2 Responsabil de curs				Conf. univ. dr. Daniela Moldoveanu			
2.3 Titularul activităților de seminar / laborator / proiect				Asist. univ. dr. Mădălina STĂNESCU Lt.col. Diana CIOBOTARU			
2.4 Anul de studiu	**I**	2.5 Semestrul	**2**	2.6 Tipul de evaluare	**Cv**	2.7 Regimul disciplinei	**Opțională PM**

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	**2**	din care: 3.2 curs	**1**	3.3 seminar	**1**	3.4 proiect	**-**
3.5 Total ore din planul de învățământ	**28**	din care: 3.6 curs	**14**	3.7 seminar	**14**	3.8 proiect	**-**

Distribuția fondului de timp pentru studiul individual	28 ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe	**10**
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren	**8**
Pregătire seminare / laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri	**6**
Tutorat	**-**
Examinări	**4**
Alte activități	**-**

3.9 Total ore studiu individual	**28**
3.10 Total ore pe semestru	**56**
3.11 Numărul de credite	**2**

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	Studiul pe parcursul învățământului liceal al psihologiei și filosofiei
4.2 de competențe	Studiul pe parcursul învățământului liceal al psihologiei și filosofiei

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	Prelegerile se desfășoară ca flux de predare cu grupele de studenți din domeniul *„Inginerie de armament, rachete și muniții"*. Cursul se va desfășura într-o sală de clasă dotată cu echipamente pentru prezentări video precum și cu o tablă de tip whiteboard. Este recomandată prezența unei conexiuni la Internet în sala de curs, pentru a facilita realizarea unor exemple, stimulând participarea studenților la discuții.
5.2 de desfășurare a seminarului / laboratorului / proiectului	Prezenţa tehnologiei media, sală adaptată cerinţelor desfăşurării seminarului de etică militară (cursuri, cărţi, platforme on-line, flexibilitate de aranjare a mobilierului etc.)

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	- asumarea responsabilităţii de a elabora un program personal de autoperfecţionare în specializare şi armă; aplicarea conceptelor, teoriilor şi metodelor de investigare fundamentale din domeniu/specializare/armă pentru formularea de proiecte şi demersuri profesionale/militare; - abilitatea de conducător de organizaţii şi structuri tehnice sau logistice militare, rezistent la efort fizic şi psihic, cu spirit de iniţiativă în analiza şi rezolvarea problemelor, capabil să evalueze problemele complexe şi să prezinte rezultatele evaluării proprii; - capacitatea de a organiza şi coordona activităţi de asigurare tehnică cu armament, rachete şi muniţii şi de a elabora strategii şi programe logistice în domeniu; asigurarea deprinderilor de a elabora standarde şi instrucţiuni în domeniul armament, rachete şi muniţii etc.
Competențe transversale	- Executarea responsabilă a sarcinilor profesionale, cu respectarea valorilor şi eticii profesiei de inginer, în condiţii de autonomie restrânsă şi asistenţă calificată, pe baza documentării, raţionamentului logic, aplicabilităţii practice, evaluării, autoevaluării şi deciziei optime; - Realizarea activităţilor şi desfăşurarea rolurilor specifice muncii în echipă pe diferite responsabilităţi, precum şi distribuirea de sarcini pentru nivelurile subordonate, pe baza comunicării şi dialogului, cooperării, atitudinii pozitive şi respectului reciproc, utilizării feed-back-ului pentru îmbunătăţirea activităţii proprii, spiritului de iniţiativă şi conştientizării limitelor impuse de echipa de conducere; - Autoevaluarea obiectivă a nevoii de formare profesională continuă şi deschiderea către învăţare pe tot parcursul vieţii, precum şi utilizarea eficientă a abilităţilor lingvistice, a cunoştinţelor de tehnologia informaţiei şi a comunicării pentru dezvoltarea personală şi profesională, în scopul inserţiei pe piaţa muncii şi al adaptării la dinamica cerinţelor acesteia.
Rezultate ale învățării	**Cunoștințe** • Studentul identifică și recunoaște principiile psihosociale aplicabile mediului militar, codurile etice și de conduită specifice profesiei, cerințele fizice ale carierei militare, precum și terminologia militară de bază. **Aptitudini** • Studentul evaluează dinamica de grup și dilemele morale sau juridice specifice acțiunilor militare, contribuind la menținerea coeziunii și luării deciziilor. • Studentul aplică abilități de comunicare necesare îndeplinirii misiunilor militare. **Responsabilitate și autonomie** • Studentul își asumă comportamentul în conformitate cu valorile și normele etice ale profesiei militare, atât în contexte naționale, cât și internaționale.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	• Cunoaşterea şi utilizarea adecvată a conceptelor fundamentale de etică militară
7.2 Obiectivele specifice	• Cunoaşterea și însușirea principalelor concepte din domeniul eticii militare; • Înţelegerea rolului deosebit al eticii în dezvoltarea personală, socială şi profesională; • Clarificarea unor teorii fundamentale vizând comportamentul etic și redactarea lucrărilor științifice în domeniul tehnico-ingineresc militar; • Disocierea perspectivelor teoretice relevante din punctul de vedere al deontologiei profesionale; • Analizarea teoriilor etice normative şi relevanţa lor pentru domeniul tehnico-ingineresc militar; • Explicarea rolului existenţei unui cod deontologic al cercetării științifice; • Formarea capacităţii de a dezbate argumentat problemele de etică specifice domeniului tehnico-ingineresc militar; • Formarea şi clarificarea propriilor opinii şi opţiuni privind rolul şi importanţa eticii la nivel personal, social şi profesional; • Conştientizarea preferinţelor morale, dezvoltarea spiritului critic şi argumentativ.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. ***Introducere în etica militară***. Obiectivele și conținutul eticii militare. Noțiunile de „etică” și „război” dincolo de oximoron	Prelegerea, conversația euristică, dezbaterea, dezbaterea cu oponent imaginar, exercițiul de	2 ore
2. ***Fundamentele morale ale profesiei militare***. Codul de etică și deontologie profesională a militarilor		2 ore

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
3. *Etica militară și legile războiului.* Convenția de la Haga (1907) și Convenția de la Geneva (1864, 1949)	reflecție, studii de caz, utilizarea mijloacelor multimedia	2 ore
4. *Combaterea discriminării și promovarea egalității de gen în domeniul militar*. Armatele Uniunii Europene: studii de caz. Ghid de bune practici		2 ore
5. *Etica militară și tradiția războiului drept.* *Jus ad bellum; Jus in bello; Jus post bellum*		2 ore
6. *Etica militară: „Să nu ucizi". Uciderea ca obiect central de studiu al eticii militare.* Infracțiuni de război. Arme interzise în război		2 ore
7. *Etica militară: abordări filosofice.* Martin Buber – „Eu și Tu". Emanuel Levinas – „Etica celuilalt"		2 ore

Bibliografie

- Allenby, B. R. (ed.). *The Applied Ethics of Emerging Military and Security Technologies*. Routledge, London and New York, 2015.
- Buber, M. *Eu și Tu*. Humanitas, București, 2022.
- Carric, D.; Connelly, J; Robinson, J. (eds.). *Ethics Education for Irregular Warfare*. ASHGATE, 2009.
- Galliot, J. *Military Robots. Mapping the Moral Landscape*. The University of New South Wales, 2015.
- Grigoraș, I. *Probleme de etică*. Editura Universității „Al. I. Cuza", Iași, 1999.
- Levinas, E. *Ethics and Infinity: Conversations with Philippe Nemo*, 1985.
- Lucas, G. (ed.). *Routledge Handbook of Military Ethics*. Routledge, London and New York, 2015.
- Miller, S. *Shooting to Kill. The Ethics of Police and Military Use of Lethal Force*. Oxford University Press, 2016.
- Moldoveanu, Daniela, *Comunicare și etică în domeniul tehnico-militar*, Pro Universitaria, București, 2022;
- Mureșan, V. *Managementul eticii în organizații*. Editura Universității din București, București, 2009.
- Olsthoorn, P. *Military Ethics and Virtues. An Interdisciplinary Approach for the 21st century*. Routledge, London and New York, 2011.
- Popa, M. *Psihologie militară*. Polirom, Iași, 2019.
- Rhodes, B. *An Introduction to Military Ethics*. A Reference Handbook. Greenwood Publishing Group, 2009.
- Strawser, B. J. *Killing by Remote Control. The Ethics of an Unmanned Military*. Oxford University Press, 2013.

8.2 Seminar	Metode de desfășurare	Observații
1. *Introducere în etica militară:* Cum și de ce au ajuns uciderea oamenilor și distrugerea să facă obiectul cercetării eticii militare	Comunicare interactivă, mijloace multimedia, lucrul în grup, lucrul individual, teste metode deductive și inductive	2 ore
2. *Fundamentele morale ale profesiei militare.* Principiile carierei militare (loialitate, onoare, curaj, responsabilitate, grijă, discernământ, integritate, dreptate)		2 ore
3. *Etica militară și legile războiului.* Despre ce înseamnă să câștigi un război prin orice mijloace.Ținte legitime și nelegitime în cadrul unui conflict armat		2 ore
4. *Pregătirea psihologică a militarilor.* Portretul psihologic al personalității militarului. Curajul ca abilitate esențială din profilul personalității militarului		2 ore
5. *Etica militară și tradiția războiului drept.* Noncombatanți și combatanți în cadrul conflictelor armate		2 ore
6. *Problemele de etică ridicate de utilizarea tehnologiei militare.* Studiu de caz: inteligența artificială, sistemele fără pilot, lunetiștii		2 ore
7. *Etica militară: abordări filosofice.* Martin Buber – „Eu și Tu". Emanuel Levinas – „Etica celuilalt"		2 ore

Bibliografie

- Allenby, B. R. (ed.). *The Applied Ethics of Emerging Military and Security Technologies*. Routledge, London and New York, 2015.
- Buber, M. *Eu și Tu*. Humanitas, București, 2022.
- Carric, D.; Connelly, J; Robinson, J. (eds.). *Ethics Education for Irregular Warfare*. ASHGATE, 2009.
- Galliot, J. *Military Robots. Mapping the Moral Landscape*. The University of New South Wales, 2015.
- Grigoraș, I. *Probleme de etică*. Editura Universității „Al. I. Cuza", Iași, 1999.

- Levinas, E. *Ethics and Infinity: Conversations with Philippe Nemo*, 1985.
- Lucas, G. (ed.). *Routledge Handbook of Military Ethics*. Routledge, London and New York, 2015.
- Miller, S. *Shooting to Kill. The Ethics of Police and Military Use of Lethal Force*. Oxford University Press, 2016.
- Moldoveanu, Daniela, *Comunicare și etică în domeniul tehnico-militar*, Pro Universitaria, București, 2022;
- Mureșan, V. *Managementul eticii în organizații*. Editura Universității din București, București, 2009.
- Olsthoorn, P. *Military Ethics and Virtues. An Interdisciplinary Approach for the 21st century*. Routledge, London and New York, 2011.
- Popa, M. *Psihologie militară*. Polirom, Iași, 2019.
- Preda, A.M. *Suport de curs în format digital*. București, 2025.
- Rhodes, B. *An Introduction to Military Ethics*. A Reference Handbook. Greenwood Publishing Group, 2009.
- Strawser, B. J. *Killing by Remote Control. The Ethics of an Unmanned Military*. Oxford University Press, 2013.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Disciplina contribuie la promovarea unui sistem de valori culturale, morale şi civice specifice organizaţiilor militare şi societăţii bazate pe cunoaştere.
Conținutul programului de studii și al disciplinei, implicit, a fost aprobat de factorii responsabili ai beneficiarilor din cadrul structurilor de apărare, ordine publică și securitate națională.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 oreMetode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.5 Evaluare sumativă Curs/Seminar	• Cunoașterea terminologiei și a conceptelor specifice eticii militare; • Utilizarea adecvată a terminologiei specifice în realizarea de activități creative și efectuarea de exerciții după modele date.	**Evaluarea sumativă** se face prin **lucrare scrisă** la final de semestru. Subiectul de colocviu va conține 4-6 cerințe de verificare a cunoștințelor, deprinderilor și abilităților practice de exprimare, identificare și realizare de produse din sfera eticii militare. Punctajul acordat la evaluarea sumativă (*ES*) este cuprins în intervalul 0 – 10 puncte și se obține pe baza unui barem de corectare stabilit pentru fiecare cerință a subiectului în funcție de dificultatea și complexitatea sa.	(*ES*) 60%
10.4 Evaluare continuă Curs/Seminar	• Cunoașterea terminologiei și a conceptelor specifice eticii militare; • Utilizarea adecvată a terminologiei specifice în realizarea de activități creative și efectuarea de exerciții după modele date.	**Evaluarea continuă** se realizează pe parcursul semestrului și include **o prezentare orală** și efectuarea unor teme scrise, dar și implicarea în activitatea, frecvența și conduita la curs și/sau participarea la cercuri, conferințe și alte manifestări științifice. Punctajul acordat la evaluarea continuă (*EC*) este cuprins în intervalul 0 – 10 puncte.	*(EC)* 40%

Nota finală a disciplinei se calculează folosind relația: *NFD* = 0.6 * *ES* + 0.4 * *EC*

Observații:

- În caz de neprezentare la evaluarea sumativă, nota finală a disciplinei va fi nota 0 (NFD = 0).
- În caz de fraudă (inclusiv tentativa), nota finală a disciplinei va fi nota 1 (NFD = 1).
- În caz de predare a subiectului de colocviu, nota finală a disciplinei va fi nota 2 ore (NFD = 2).
- În cazul în care pentru NFD calculat rezultă o valoare mai mică sau egală cu 2, nota finală a disciplinei va fi nota 3 (NFD = 3).

***În caz de reexaminare*:**

- În caz de reexaminare pe motiv de disciplină nepromovată, se poate reevalua doar componenta sumativă (**ESR**). Prezentarea orală și temele intermediare din timpul semestrului NU pot fi repetate, rezultatele obținute în timpul semestrului (**EC**) fiind menținute.

Nota finală a disciplinei la reevaluare în acest caz se calculează folosind relația: NFD = 0.6 * ESR + 0.4 * EC

- În caz de reexaminare în vederea măririi notei, reexaminarea se face printr-o singură evaluare sumativă (**ESR**) care va avea pondere 100%: NFD = ESR

- În caz de examinare ca urmare a participării studentului într-o mobilitate Erasmus+ (sau ca urmare a faptului că studentul

s-a aflat într-o situație specială perfect justificată) ce nu a permis evaluarea pe parcursul semestrului, examinarea se face printr-o singură evaluare sumativă (**ES**) care va avea pondere 100%: NFD = ES
10.6 Standard minim de performanță ***Cerințe minime de promovare (cumulativ)*:** • Studentul recunoaște și explică cel puţin un principiu fundamental al eticii militare. • Studentul explică și descrie elementele de bază de aplicare a eticii militare. • Studentul aplică tehnici de cercetare și utilizează instrumente specifice pentru rezolvarea unei probleme simple vizând prevenirea abaterilor de la normele etice militare. - Studentul **obține minim nota 5.00** conform baremului, atât ca notă la evaluarea sumativă (*ES ≥ 5.00*), cât și ca notă finală a disciplinei (*NFD ≥ 5.00*) Cele 2 ore (două) unități de credit se acordă pentru promovarea disciplinei cu cel puțin nota cinci (*NFD ≥ 5.00*).

Data completării

05.09. 2025

Titular de curs
Conf. univ. dr.
Daniela MOLDOVEANU

.....

Titular de seminar
Lt. Col. Diana CIOBOTARU

Asist. dr. Mădălina STĂNESCU

.....

Data avizării în Consiliul DLSSMM

09.09. 2025

Director DLSSMM
Col. conf. univ. dr.
Andi-Mihail BĂNCILĂ

.....

Data avizării în Consiliul Facultății A

____.____. 2025

Director Departament A1
Col. prof. univ. dr. ing.
Marius Valeriu CÎRMACI-MATEI

.....

PAGINĂ ALBĂ